

Lääketieteen innovaatioista toivoa ja terveyttä

KUVAT: ANNA DAMMERT

Tutkiva lääketieteellinen kehittää jatkuvasti lääkkeitä ja rokotteita, joiden avulla yhä useampi elää terveempiä päiviä. Uudet innovaatiot eivät synny sattumalta. Niiden kehitystyö ja käyttöön ottaminen vaativat tiivistä yhteistyötä tutkijoiden, terveydenhuollon ammattilaisten ja muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa.

Lääketieteellisen innovaatioiden eri vuosikymmeninä ovat vaikuttaneet vahvasti monien sukupolvien elämään.

– Unohdamme usein, että vielä 1930-luvulla lapsikuolleisuus oli Suomessakin suuri ja myös aikuiset menehtyivät sairauksiin, jotka on nykyisin hävitetty. Rokotteet kehittyivät 1900-luvulta alkaen valtavasti ja antibioottien rooli globaalien terveyden kehittämisessä on ollut suuri, muistuttaa toimitusjohtaja **SANNA LAUSLAHTI** Lääketieteellinen ry:stä.

Nykyisin innovaatioiden yhteydessä puhutaan usein investoinneista ja talousriskeistä.

– Käsittelemättä jää usein näkökulma, millä tavalla nämä uudet hoitomahdollisuudet vaikuttavat suoraan meidän ihan jokaisen elämään, yksittäisen ihmisten ja heidän läheistensä, Lauslahti toteaa.

Lääketieteen innovaatiot eivät synny ilman yhteistyötä teollisuuden ja akateemisen tutkimuksen sekä terveydenhuollon ammattilaisten välillä. Tutkijat selvittävät sairauksien alkuperää ja toimintamekanismien tunnistamista, kun taas lääketieteellisen toimijat kehittävät uudenlaisia lääkehoitoja tutkimustulosten perusteella. Terveydenhuollon ammattilaiset taas kartuttavat rekistereihimme valtavat määrät arkielämän tietoa esimerkiksi hoitojen vaikuttavuudesta.

– Koronaviruksen vastainen globaali rokotekehitystyö on hyvä esimerkki nopealla aikataululla tehdyistä valtavista yhteistyöprojekteista. Pandemia on siis myös yhdistänyt meitä. Yhteistyön avulla tutkimustyö saatiin aloitettua ennätysnopeasti, tietoa jaettiin ja yhdisteltiin ennen näkemättömän avoimesti ja näin usean rokotteen turval-

lisuudesta ja tehosta saatiin tarpeeksi tietoa, jotta rokotteen käyttöön todella nopeasti.

– Myös syövänhoidossa on nykyisin paljon menestystarinoita, sillä jo kaksi kolmesta rintasyöpään sairastuneesta parantuu. Töitä ja tutkimuksellisia haasteita toki riittää edelleenkin, sillä meidän on huolehdittava nyt erityisesti siitä kolmanneksesta potilaista, joille ei ole vielä saatu kehitettyä sopivia lääkkeitä, Lauslahti toteaa.

Työ- ja toimintakyky keskiön ikäntyvässä yhteiskunnassa

Lauslahti painottaa yhdenvertaisuuden tärkeyttä suomalaisessa terveydenhuollossa.

– Yhteiskunnan on tärkeää varmistaa kaikille tasa-
puolinen mahdollisuus sairauksien hoitoon esimerkiksi sosioekonomisesta asemasta tai asuinpaikasta riippumatta. Perusasioihin, kuten aikaiseen tunnistamiseen ja nopeaan hoitoon pääsyyn, on kiinnitettävä koko ajan huomiota. Tällä hetkellä tiedämme esimerkiksi, että munasarjasyöpään menehtyy Suomessa liian moni nainen diagnoosien viivästy-
misen vuoksi.

– Lääkehoitojen kehitys tuo koko ajan uutta toivoa potilaille ja toivon, että Suomessa ollaan valmiita tarttumaan näihin uusiin mahdollisuuksiin. Tällä hetkellä osa potilaista saa uusimmat, käytössä olevat hoidot vain yksityisten palveluntarjoajien kautta. Mahdollisuus tähän tulisi antaa kaikille potilaille.

Merkittävä osa lääketutkimuksesta keskittyy tällä hetkellä syövänhoitoon. Kehitystyön ansiosta merkittävä osa potilaista paranee ja säilyy usein työ- ja toimintakykyisenä

myös syöpähoitojen aikana ja pian niiden jälkeen. Lauslahti muistuttaa, ettei tämä asia ole tärkeää vain ihmiselle itselleen, vaan myös yhteiskunnallisesti: vanhenevassa Suomessa jokaisen työ- ja toimintakyky on tärkeä.

Suomen vahvistettava asemaansa globaalissa lääketutkimuksessa

Kansainvälisen tutkivan lääketieteellisuuden liikevaihdosta valtava osa käytetään tutkimukseen. Viime vuosina myös Suomessa lääketieteellisuuden investoinnit ovat kasvaneet, mutta mikäli haluamme jatkossakin olla kiinnostava maa lääketieteellisuuden toimijoille, on meidän huolehdittava tutkimustoiminnan mahdollisuuksista entistä paremmin.

– Olemme kaikista tutkimusvaltaisista toimiala. Tutkimustyöhön käytetään globaalisti vuosittain 37,5 miljardia euroa, eli 15–25 % liikevaihdosta. Lääketieteellisyydessä työskentelee ympäri maailman noin 120 000 henkilöä erilaisissa tehtävissä, Lauslahti kertoo.

Lääketieteellisuuden investoinnit ovat Suomessa kovassa kasvussa pitkäjänteisen terveysalan kasvustrategian ansiosta. Tavoitteita on nostettu yhä korkeammalle ja kasvu näyttäisi arvioiden mukaan jatkuvan myös seuraavina vuosina.

– Vahvuksiamme globaalissa kilpailussa ovat poikkeukselliset digitaaliset terveydenhuollon rekisterit ja niiden hyödyntäminen, biopankit ja toisiolaki. Jotta pysymme mukana kilpailussa, lainsäädännön on oltava tutkimusmyönteistä. Ei pidä unohtaa yhtä tärkeää kilpailuetua, myönteistä Suomi-kuvaa maailmalla. Meillä on maine luotettavana maana, jossa sekä tutkijat että osallistujat ovat sitoutuneita tutkimuksiinsa.

– Toivon, että Suomi vahvistaa asemaansa lääketutkimuksessa edelleen. Meillä on selkeät näkemykset, mitä kasvun mahdollistamiseksi on tehtävä: lainsäädännön on oltava tutkimusmyönteinen ja esimerkiksi yhteisöveron kilpailukykyisellä tasolla. Tällä hetkellä käytössä on myös joitakin määräaikaista kannustimia yritysten ja yliopistojen välisen yhteistyön tiivistämiseksi.

SANNA LAUSLAHTI
Toimitusjohtaja
Lääketieteellisyys ry

Uusilla hyvinvointialueilla ”tuhannen taalan paikka”

Uusien hyvinvointialueiden rakentaminen tulee olemaan ns. tuhannen taalan paikka suomalaisen terveydenhuollon kannalta. Oikein valetut rakenteet kantavat pitkälle ja luovat hyvinvointia myös tuleville ikäluokille.

– Meillä on nyt mahdollisuus siirtyä uuden sosiaali- ja terveyslain hengen mukaisesti tiedolla johtamiseen, jossa hyödynnetään vahvasti kerätyn datan antamaa tietoa. Yhteiskunnan varoihin ei ole odotettavissa lisäystä, joten resurssien käytön on oltava entistäkin tarkempaa. On yhdessä pohdittava, millaisesta terveydenhoidosta saamme kokonaisuuden kannalta parhaan tuloksen.

Lauslahti toivoo, että tulevaisuudessa kansallisilla laatu- rekistereillä on suuri rooli hoidon kehittämisessä.

– Päätöksiä tehdessä meillä tulisi olla vaikuttavuustietoa potilastasolla, tietoa esimerkiksi työ- ja toimintakyvystä sekä terveistä elinpäivistä. Tämä auttaisi myös konkretisoimaan hyötyjä uusien lääkeinnovaatioiden kohdalla.

